

צ'מברלין לאחר חתימת הסכם מינכן. כישלון אדיר ונורא
צילום ארכיון: Getty Images

בגלל המלחמה ההיא

מספרים שנתניהו חפץ להשוות את עצמו לווינסטון צ'רצ'יל, אך במדיניותו התבוסתנית רבת השנים מול חמאס, הוכיח ראש הממשלה כי הוא דומה יותר לנוויל צ'מברלין - ולכן עליו לעשות כמותו ולפנות את הבמה

תמורת גלעד שליט. הכל היה ללא הועיל. נתניהו המשיך במדיניות העסקאות עם חמאס, חלקן עסקאות שוחד או פרוטקשן, חלקן הפסקות אש זמניות, כל פעם אחרי סבב חדש. מאז משלמים מדינת ישראל ותושבי עוטף עזה מחיר נורא עבור המדיניות השגויה של נתניהו.

המחיר הכלכלי של הסכמים השונים, של בניית הגדר ושריפת השדות, מגיע לעשרות מיליארדים. המחיר באבידות בנפש הוא כבד מנשוא, ואליו מצטרפת הסכנה הביטחונית של לחימה במספר חזיתות, סכנה שרק הולכת וגוברת. לכך מצטרפת העובדה שהדחייה בהפלת חמאס מעלה בכל פעם את המחיר שיידרש כדי לעשות זאת. אירועי הימים האחרונים הם השלב האחרון (בינתיים) למחירה הקטסטרופלי של מדיניות נתניהו.

מספרים שנתניהו חפץ להשוות את עצמו לווינסטון צ'רצ'יל. אינני יודע אם כך הדבר, אבל לצ'רצ'יל קדם ראש ממשלה אחר, נוויל צ'מברלין, שחתר לשלום עם גרמניה הנאצית והביא להסכם מינכן הידוע לשמצה. כל זה היה ללא הועיל. גרמניה פלשה לפולין, ואז פרצה מלחמת העולם השנייה.

חודשים אחרים לאחר פרוץ המלחמה, נאלץ צ'מברלין להתפטר מראשות הממשלה. ראוי שנתניהו ינקוט צעד דומה.

הסדרים איתו. אחד השיאים המוזעזעים של השתלשלות זו היה העסקה הקטסטרופלית לחילופי שבויים, שבה תמורת החייל השבוי גלעד שליט הסכים נתניהו לשחרר יותר מאלף מחבלים.

צריך להדגיש שממשלת אולמרט סירבה לעסקת חילופים בתנאים טובים הרבה יותר, אך כאלה שהיו עדיין בעיניי ובעיני ראש הממשלה אולמרט בלתי מתקבלים על הדעת. עסקת חילופי השבויים הזו של נתניהו תרמה תרומה אדירה לחיזוק חמאס.

בשנת 2011, כשנתיים לאחר נפילת ממשלת אולמרט, פרסמתי שני מאמרים שבהם הבהרתי את הסכנה האסטרטגית שלטון חמאס בעזה מציב בפני ישראל. שלטון זה, שיצר מדינת טרור בדרומה של ישראל ולמעשה בתוכה, מהווה מכשול לשלום עם הפלסטינים; יוצר סכנה של שתי חזיתות לישראל; ויוצר סכנה להשתלטות חמאס גם על הגדה.

המאמר הראשון ביקר את המדיניות של אהוד ברק בנושא. המאמר השני, שנשא כותרת "בפעם הבאה להפיל את שלטון חמאס", מתח ביקורת חריפה על שחרורם של למעלה מאלף מחבלים

ברק, שאף עלה בידו להשיג "תהדיאה", מעין הפסקת אש, עם חמאס. היה זה שלב ראשון בהסכמים מסוג זה עם ארגון הטרור. התהדיאה קרסה, וישראל יצאה למבצע עופרת יצוקה. היה זה הזמן הראוי להפיל את שלטון חמאס. רבים בממשלה, לרבות ראש הממשלה אולמרט, הבינו זאת, אולם ברק מנע את המהלך, וראש ממשלה, במצבו באותם ימים, שהיה לאחר התפטרותו ולפני הבחירות, לא יכול היה לכפות את המהלך החיוני.

ב-2009, לאחר נפילת ממשלת אולמרט, עלה נתניהו לשלטון. הוא הבטיח להפיל את שלטון חמאס, אך עשה מיד את ההפך. הוא הנהיג מדיניות של חיזוק חמאס, כנראה במטרה למנוע הקמת מדינה פלסטינית ולהחליש את הרשות הפלסטינית. מדיניות זו הייתה מבוססת גם על ההנחה השגויה שאפשר יהיה לרסן את חמאס, ובמידת הצורך לשחרר אותו או לשלם לו דמי חסות (פרוטקשן).

ותודה לאהוד ברק

המשך הדרך לימד על התעצמות המדיניות של חיזוק חמאס ועשיית

נתניהו הבטיח להפיל את שלטון חמאס, אך עשה את ההפך. הוא הנהיג מדיניות של חיזוק חמאס, שהתבססה גם על ההנחה השגויה שאפשר יהיה לרסנו ובמידת הצורך לשחרר אותו או לשלם לו פרוטקשן

א סון אוקטובר 23 נזקף במלואו לחובתו של ראש הממשלה בנימין נתניהו. אדגיש: זה לא הכשל הצבאי. מדינת ישראל הקימה מכשול בהשקעה של מיליארדים, אולם הניסיון האנושי לימד שאין מכשול שהוקם בידי אדם, שלא יוכל להיפרץ בידי אדם אחר. מכשול הוא כלי עזר לשמירה. אם אין שמירה יעילה, שום מכשול לא יחזיק מעמד. ב-1973 סברו שקו בר-לב בתעלת סואץ מהווה מכשול - שנפרץ כאשר לא היה במקום כוח מספיק שימנע זאת. כאמור, נתניהו אינו אחראי אישית לכשל הצבאי, אך גם לאחר הכשל הראשוני מתעוררות שאלות לא קלות שכרגע אין עליהן תשובה משביעת רצון.

אחריותו של נתניהו לכשל הראשוני היא מה שמכונה אחריות מיניסטריאלית. אשר למה שאירע לאחר מכן, העניין כאמור עדיין טעון בירור. בכל אופן, בתור מי שמופקד על ענייני המדינה הוא נהנה מהצלחות, אף אם לא תרם להן אישית. באופן דומה הוא אחראי לכישלונות - והכישלון הוא אדיר ונורא.

אולם אחריותו של נתניהו חורגת הרבה מעבר לכך. הוא אחראי אישית למדיניות האסטרטגית שהביאה למצב הנוכחי, מדיניות שתמכה בשלטון חמאס ובסדרת הסדרי השוחד איתו שהביאה לאסון הנוכחי. חמאס עלה לשלטון בעזה, לאחר שביצע ב-2007 הפיכה צבאית. אירוע זה התרחש בתקופת ממשלת אולמרט, וכפי שסברתי ואמרתי אז, ראוי היה להפיל את שלטונו כבר באותם ימים. מי שהתנגד לכך היה שר הביטחון אהוד